

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 sierpnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku G. Z. z dnia 20 czerwca 2018 r. odmówił prawa wypłaty rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach emerytalnych na wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach ubezpieczona udowodniła 14 lat, 5 miesięcy i 13 dni. Do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczono okresy zatrudnienia od 19 września 1978 r. do 19 czerwca 1980 r., od 6 października 1980 r. do 11 maja 1987 r., od 12 maja 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) z wyłączeniem okresów niewykonywania pracy przebytych po dniu 14 listopada 1991 r., za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w razie choroby i macierzyństwa. Organ rentowy wskazał, że okresów tych nie zalicza się do zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie art.32 ust. 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja – k. 31 plik III akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 30 sierpnia 2018 r. złożyła ubezpieczona G. Z. i wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji oraz przyznanie jej rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu odwołania wskazała, że pracowała w szczególnych warunkach w zakładzie (...) S.A. od 19 września 1978 r. do 31 sierpnia 1999 r. oraz w Zakładzie (...) od 12 września 1977 r. do 6 maja 1978 r.

/odwołanie – k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 7/

Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2019 r. wnioskodawczyni poparła odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/protokół rozprawy z dnia 21 stycznia 2019 r. – 00:00:46 – 00:06:22 – płyta CD – k. 24/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. Z. urodziła się w dniu (...)

/bezsporne/

Decyzją z dnia 3 października 2017 roku, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 7 września 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał G. Z. emeryturę od dnia 1 października 2017 r., tj. daty wejścia w życie przepisów. Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego, zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca, poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. W decyzji ustalono, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi – 7580,56 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi – 495686,35 zł, a średnie dalsze trwanie życia wynosi – 252,80 miesięcy. Wysokość emerytury obliczona została zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 1990,77 zł brutto.

/decyzja k. 13-15 plik III akt ZUS/

W dniu 20 czerwca 2018 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

/wniosek – k. 29 plik III akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 2 sierpnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku G. Z. z dnia 20 czerwca 2018 r. odmówił prawa wypłaty rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach emerytalnych na wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach ubezpieczona udowodniła 14 lat, 5 miesięcy i 13 dni. Do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczono okresy zatrudnienia od 19 września 1978 r. do 19 czerwca 1980 r., od 6 października 1980 r. do 11 maja 1987 r., od 12 maja 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) z wyłączeniem okresów niewykonywania pracy przebytych po dniu 14 listopada 1991 r. za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w razie choroby i macierzyństwa.

/decyzja – k. 31 plik III akt ZUS/

G. Z. w okresie od 12 grudnia 1977 r. do 6 maja 1978 r. była zatrudniona w (...) Zakładach (...) w Zakładzie (...) w Ł. na stanowisku cewkarza – uzwajacza w pełnym wymiarze czasu pracy.

/świadczenie pracy – k. 17 plik I akt ZUS, k. 5, legitymacja ubezpieczeniowa – k. 6/

Wnioskodawczyni w okresie od 19 września 1978 r. do 31 sierpnia 1999 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na garbarz – wykańczalnik w (...) S.A w Ł.. Podczas zatrudnienia w okresach od 19 września 1978 r. do 19 czerwca 1980 r., od

6 października 1980 r. do 11 maja 1987 r. oraz od 12 maja 1990 r. do 31 sierpnia 1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór na stanowisku garbarz – wykańczalnik wymienionym w wykazie A dziale VII poz. 11 pkt 4 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

/świadczenie pracy – k. 21 plik I akt ZUS, k. 9 plik II akt ZUS, świadczenie pracy w szczególnych warunkach – k. 11 plik II akt ZUS, k. 13 plik II akt ZUS /

Podczas w/w zatrudnienia wnioskodawczyni była niezdolna do pracy z powodu choroby i przebywała na zwolnieniach lekarskich po dniu 14 listopada 1991 roku w okresach:

- od 15 listopada 1991 r. do 25 czerwca 1992 r.,

- od 21 września do 26 września 1992 r.,

- od 2 listopada do 6 listopada 1992 r.,

- od 16 listopada do 20 listopada 1992 r.,

- od 21 grudnia do 24 grudnia 1992 r.,

- od 23 lutego do 20 marca 1993 r.,

- od 28 maja do 18 czerwca 1993 r.,

- od 2 sierpnia do 31 grudnia 1993 r.,

- od 28 kwietnia do 4 maja 1994 r.,

- od 27 lipca do 5 sierpnia 1994 r.,
- od 29 sierpnia do 2 września 1994 r.,
- od 9 listopada do 10 listopada 1994 r.,
- od 15 listopada do 21 listopada 1994 r.,
- od 28 listopada do 28 grudnia 1994 r.,
- od 1 stycznia do 7 marca 1995 r.,
- od 31 maja do 9 czerwca 1995 r.,
- od 29 września do 13 października 1995 r.,
- od 27 listopada do 31 grudnia 1995 r.,
- od 1 stycznia do 31 lipca 1996 r.,
- od 10 lutego do 22 lutego 1997 r.,
- od 9 czerwca do 13 czerwca 1997 r.,
- od 8 października do 24 października 1997 r.,
- od 16 grudnia do 20 grudnia 1997 r.,
- od 27 kwietnia do 30 kwietnia 1998 r.,
- od 16 czerwca do 23 czerwca 1998 r.,
- od 2 września do 5 września 1998 r.,
- od 7 września do 25 września 1998 r.,
- od 25 listopada do 1 grudnia 1998 r.,
- od 2 grudnia do 7 grudnia 1998 r.,
- od 25 stycznia do 17 marca 1999 r.,
- od 18 marca do 30 kwietnia 1999 r.

/załącznik do świadectwa pracy – k. 23 plik I akt ZUS/

Staż pracy ubezpieczonej w szczególnych warunkach z uwzględnieniem zasiłków chorobowych wynosi na datę 31 grudnia 1998 r. – 16 lat, 11 miesięcy i 28 dni.

/pismo procesowe – k. 19/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a mianowicie o powołane wyżej dokumenty w załączonych aktach organu rentowego. Przedmiotowe dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron i pozwalają, zdaniem Sądu Okręgowego, na wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy wnioskodawczyni przysługuje prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1924) określa warunki nabywania prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych „emeryturami pomostowymi”, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270).

Stosownie do treści art. 2 ust. 5 w/w ustawy o emeryturach pomostowych, rekompensata jest to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

W myśl art. 21 ust. 1 w/w ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Ust. 2 art. 21 stanowi, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Treść art. 21 ust. 2 w/w ustawy może budzić wątpliwości i jego interpretacji należy dokonywać przy uwzględnieniu uregulowania zawartego w art. 2 ust. 5 ustawy zgodnie, z którym użyte w ustawie określenie rekompensata oznacza odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata jest zatem odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które rozpoczęły pracę przed 1 stycznia 1999 r. i nie nabyły prawa do emerytury pomostowej, w zamian za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (analogiczne stanowisko zajął Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 25 listopada 2010 r. (K 27/09, OTK-A 2010, Nr 9, poz. 109).

Skoro, jak wynika z powyższego, celem rekompensaty jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, to przesłanka negatywna, o której mowa w art. 21 ust. 2 ustawy, na co wskazuje wykładnia funkcjonalna tego przepisu, zachodzi w przypadku pobierania emerytury przyznanej w obniżonym wieku emerytalnym np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39 czy też art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14 grudnia 2015 r., lex nr 1979477).

Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o których mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 23 ust. 2 w/w ustawy). Jako dodatek do kapitału początkowego, razem z kapitałem początkowym podlega waloryzacji.

Bezspornym jest w rozpoznawanej sprawie, że wnioskodawczyni nie nabyła prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

ZUS do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył ubezpieczonej okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) od 12 grudnia 1977 r. do 6 maja 1978 r. z uwagi na brak świadectwa w szczególnych warunkach. Natomiast uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia od 19 września 1978 r. do 19 czerwca

1980 r., od 6 października 1980 r. do 11 maja 1987 r., od 12 maja 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) - niesłusznie w ocenie Sądu Okręgowego wyłączając okresy nieskładkowe:

- od 15 listopada do 31 grudnia 1991 r.,
- od 1 stycznia do 25 czerwca 1992 r.,
- od 21 września do 26 września 1992 r.,
- od 2 listopada do 6 listopada 1992 r.,
- od 16 listopada do 20 listopada 1992 r.,
- od 21 grudnia do 24 grudnia 1992 r.,
- od 23 lutego do 28 lutego 1993 r.,
- od 1 marca do 20 marca 1993 r.,
- od 28 maja do 18 czerwca 1993 r.,
- od 2 sierpnia do 31 grudnia 1993 r.,
- od 28 kwietnia do 4 maja 1994 r.,
- od 27 lipca do 5 sierpnia 1994 r.,
- od 29 sierpnia do 2 września 1994 r.,
- od 9 listopada do 10 listopada 1994 r.,
- od 15 listopada do 21 listopada 1994 r.,
- od 28 listopada do 28 grudnia 1994 r.,
- od 1 stycznia do 7 marca 1995 r.,
- od 31 maja do 9 czerwca 1995 r.,
- od 29 września do 13 października 1995 r.,
- od 27 listopada do 31 grudnia 1995 r.,
- od 1 stycznia do 31 lipca 1996 r.,
- od 10 lutego do 22 lutego 1997 r.,
- od 9 czerwca do 13 czerwca 1997 r.,
- od 8 października do 24 października 1997 r.,
- od 16 grudnia do 20 grudnia 1997 r.,
- od 27 kwietnia do 30 kwietnia 1998 r.,
- od 16 czerwca do 23 czerwca 1998 r.,

- od 2 września do 5 września 1998 r.,
- od 7 września do 25 września 1998 r.,
- od 25 listopada do 1 grudnia 1998 r.,
- od 2 grudnia do 7 grudnia 1998 r.

Stanowiska ZUS o nie przyjęciu do okresów pracy w warunkach szczególnych okresów zwolnień lekarskich należy uznać za niezasadne.

Należy wskazać, że ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach (Dz. U. Nr 121, poz. 1264), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2004 roku, do artykułu 32 dodano ustęp 1a. Zgodnie z pkt 1 tego przepisu przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Mając na względzie fakt, iż art. 32 ust. 1a pkt 1 wprowadza odmienną zasadę ustalania okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, która nie jest i nie była wcześniej wskazana w treści art. 184 cytowanej ustawy, zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy ma ustalenie wzajemnej relacji pomiędzy wskazanymi przepisami, a w szczególności relacji pomiędzy funkcjonowaniem zasady *lex posteriori derogat priori* w obliczu zasady ochrony praw nabytych.

O ile skutki wprowadzenia przepisu art. 32 ust 1a ustawy są oczywiste dla stosunków powstałych po dniu 1 lipca 2004 roku, jak również stosunków zakończonych przyznaniem prawa do wcześniejszej emerytury przed tym dniem, o tyle wprowadzenie wskazanego przepisu budzi poważne wątpliwości w zakresie zasad obliczania okresów pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w pozostałych przypadkach, a więc dla pracowników, którzy albo spełnili warunki wskazane w art. 184 ustawy emerytalnej dopiero po dniu 1 lipca 2004 roku albo dla pracowników, którzy wprawdzie spełnili warunki z art. 184 ustawy przed dniem 1 lipca 2004 roku ale nie osiągnęli przed tą datą wymaganego wieku emerytalnego.

Doniosłość problemu nie uszła uwadze Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 8 lutego 2007 roku (II UZP 14/2006, opubl. w OSNP 2007/13-14 poz. 199) uznał art. 184 ustawy o emeryturach i rentach za samoistną podstawę prawa do emerytury bez względu na chwilę osiągnięcia wieku emerytalnego (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z 18 lipca 2007 r., I UK 62/2007, opubl. w OSNP 2008/17-18, poz. 269). W uchwale tej Sąd Najwyższy wskazał, iż art. 184 ustawy o emeryturach i rentach winien znaleźć zastosowanie do tych ubezpieczonych, którzy w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli pełny staż ubezpieczeniowy, w tym wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego. Z kolei art. 32 ust. 1a ustawy znajduje zastosowanie do tych ubezpieczonych, którzy chociażby jeden z tych okresów osiągnęli po wejściu w życie ustawy, nie później niż do dnia 31 grudnia 2007 roku. W orzeczeniu tym wskazano również, że ubezpieczeni, do których ma zastosowanie art. 184 ustawy, mogą realizować prawo do emerytury na „starych” zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego, nawet jeśli wiek ten osiągną po dniu 31 grudnia 2007 roku. W uzasadnieniu powyższych tez Sąd Najwyższy wskazał, że w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach stworzono w istocie odrębną kategorię ubezpieczonych, co znajduje potwierdzenie w art. 24 ustawy, w którym ubezpieczeni urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 roku, zatrudnieni w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zostali wyłączeni z regulacji emerytur pomostowych.

Należy w tym miejscu zauważyć, iż do chwili wejścia w życie przepisu art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze obejmował zarówno okresy składkowe jak i nieskładkowe, jeśli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę. Stanowisko takie potwierdził m. in. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 roku (sygn. akt III UZP 10/03, opubl. w OSNP 2004/5, poz. 87), wskazując, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania

stosunku pracy przypadające od dnia wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji rent i emerytur (t.j. po dniu 14 listopada 1991 roku).

Wskazane orzecznictwo prowadzi zatem do wniosku, iż treść art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej znajduje zastosowanie do osób, które przed dniem 1 lipca 2004 roku nie spełniły wszystkich warunków nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. W piśmiennictwie przekonująco jednak podnosi się, że poprzez sformułowanie „wszystkie warunki” rozumieć należy warunki wskazane w treści art. 184 ustawy emerytalnej. Nie obejmuje ono zatem warunku osiągnięcia przez ubezpieczonego przed dniem 1 lipca 2004 roku wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32 i 46 ustawy emerytalnej, gdyż byłoby to zbyt daleko idące i pomijałoby ochronę prawa tymczasowego, ukierunkowanego na przyszłe świadczenia (por. glosę K. Stopki do wyroku Sądu Najwyższego z 17 września 2007 r., III UK 51/2007, opubl. w OSP 2009/10, poz. 111, str. 779).

Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej wypełnili warunki stażu szczególnego (15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) oraz stażu ogólnego (co najmniej 20 lub 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego) nabywają prawo do wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 184 ustawy emerytalnej i to nawet w sytuacji, gdy wiek emerytalny osiągnęli już po dniu 1 lipca 2004 roku. Art. 32 ust. 1a ustawy nie znajdzie zatem do takich osób zastosowania.

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 roku (II UK 313/2009, opubl. w OSNP 2011/19-20, poz. 260), w art. 184 ustawy emerytalnej ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki wskazane w tym przepisie i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Nastąpił zatem pewien stan związania, polegający na zobowiązaniu się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Z tego względu przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Wskazane rozważania doprowadziły Sąd Najwyższy do stwierdzenia, iż wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w art. 184 ustawy emerytalnej okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1, obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku.

Również w wyroku z dnia 13 lipca 2011 roku Sąd Najwyższy stwierdził, że okresy nieskładkowe przypadające po dniu 14 listopada 1991 roku (art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) nie podlegają odliczeniu od stażu pracy w warunkach szczególnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. I UK 12/11, LEX nr 989126). Wykazanie bowiem przez ubezpieczonego w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy, obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku, a wprowadzonych ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 121, poz. 1264).

Podzielając w pełni powyższy pogląd należy zauważyć, iż znajduje on dodatkowe potwierdzenie w treści art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, gdzie ustawodawca w zakresie wieku emerytalnego o którym mowa w ust. 1 tego artykułu, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury – odsyła do przepisów dotychczasowych, a więc obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Nadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 października 2014 r. także wskazał, że do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach zaliczamy okres pobierania zasiłku chorobowego (I UK 51/14, Lex nr 1621325).

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe rozważania należy odnieść również do ustalania okresów pracy w warunkach szczególnych uprawniających do rekompensaty.

Jak stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy,

determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 7 ww. ustawy za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wskazane odwołanie do art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwala na stosowanie omawianych przepisów łącznie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.) (vide art. 32 ust. 4).

W świetle art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych przesłankami nabycia prawa do rekompensaty jest:

1. nienabycie prawa do emerytury pomostowej (z powodu nieuznania pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych);
2. osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Ponieważ art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych wprost odwołuje się do pojęcia okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a jednocześnie w świetle cyt. wyroków Sądu Najwyższego i uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 roku nie ma wątpliwości, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające od dnia wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji rent i emerytur - t.j. po dniu 14 listopada 1991 roku.

W konsekwencji oznacza to, że wnioskodawczyni legitymuje się wszystkimi przesłankami warunkującymi przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 21-23 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem jej staż pracy w szczególnych warunkach z uwzględnieniem zasiłków chorobowych wynosi już na datę 31 grudnia 1998 r. – 16 lat, 11 miesięcy i 28 dni.

Zastosowanie wobec wnioskodawczyni wskazanych w treści art. 32 ust 1a pkt 1 ustawy emerytalnej zasad obliczania okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nakazujących przy ustalaniu okresu takiego zatrudnienia nie uwzględnianie okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa – było nieuprawnione, albowiem w świetle poczynionych wcześniej rozważań, przepis ten nie miał zastosowania do odwołującej się.

Z uwagi na fakt, że doliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów nieskładkowych spowodowało, że ubezpieczona legitymuje się łącznie tym stażem pracy w wymiarze ponad 15 lat, Sąd nie badał już, czy w okresie zatrudnienia od 12 grudnia 1977 r. do 6 maja 1978 r. w Zakładzie (...) w Ł., wskazanym przez ubezpieczoną w odwołaniu, wnioskodawczyni pracowała w szczególnych warunkach.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zatem zaskarżoną decyzję i przyznał G. Z. prawo do rekompensaty na podstawie art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

K.K.-W.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, wypożyczając akta ZUS.